

Pressmeddelande 2019-08-07

Så påverkas hushållens konsumtion när Riksbanken höjer reporäntan

En Sifo-undersökning beställd av SBAB visar att majoriteten av alla med bostadslån anser sig ha så goda marginaler i sin ekonomi att de inte skulle behöva dra ned på sin konsumtion alls om ränteutgifterna skulle gå upp med 3000 kronor i månaden.

Såväl Finansinspektionen som Riksbanken har uttryckt farhågor om att en markant ränteuppgång kan leda till att hushållens konsumtion minskar så kraftigt att det kan påverka BNP-tillväxten negativt.

SBAB har följt upp en undersökning som gjordes förra året och genom Kantar Sifo frågat drygt 1000 bolånetagare om hur de skulle agera vid en räntehöjning om ränteutgifterna skulle öka med 1000, 2000 respektive 3000 kronor per månad.

Höjningarna ska ställas i relation till att ränteutgifterna för hushåll som äger sitt boende uppgår till i genomsnitt drygt 1000 kronor i månaden enligt SCB:s senaste publikation [Boendeutgifter](#). Höjningen motsvarar för genomsnittshushållet således en fördubbling, tvådubbling respektive tredubbling av de månatliga ränteutgifterna efter skatteavdrag. För samboende med barn var motsvarande ränteutgift knappt 1900 kronor i månaden. SCB:s siffror inkluderar även de bostadsägare som inte har några lån.

För en höjning av ränteutgifterna med 1000 kronor svarar 71 procent att de inte skulle ändra på något alls utan att de har marginaler för en sådan höjning. 21 procent skulle dra ned på konsumtionen. 6 procent skulle dra ned på amorteringarna. 1 procent skulle flytta till ett billigare boende.

För en höjning av ränteutgifterna med 2000 kronor svarar 52 procent att de inte skulle ändra på något alls. 33 procent skulle dra ned på konsumtionen. 14 procent skulle dra ned på amorteringarna. 4 procent skulle flytta till ett billigare boende.

För en höjning av ränteutgifterna med 3000 kronor svarar 30 procent att de inte skulle ändra på något alls. 45 procent skulle dra ned på konsumtionen. 22 procent skulle dra ned på amorteringarna. 8 procent skulle flytta till ett billigare boende.

Även om enkätsvar alltid ska tolkas med viss försiktighet, så ger de ändå några tydliga indikationer:

- En klar majoritet av hushåll med bolån säger att de inte skulle dra ned på konsumtionen alls vid en höjning av ränteutgifterna med upp till 3000 kronor i månaden. En intressant notering är att det resultatet även gäller för svarandes med bolån som har en månadsinkomst under 22 000 kronor. Detta indikerar att neddragningen av den privata konsumtionen även vid en relativt stor höjning av reporäntan och bostadsräntorna inte behöver bli så stor som Riksbanken och Finansinspektionen befarar, säger Robert Boije, chefsekonom på SBAB.

- [Andra faktorer](#) som talar för en begränsad effekt på den aggregerade konsumtionen vid en ränteuppgång är det historiskt mycket höga hushållssparandet, de historiskt låga ränteutgifterna som andel av hushållens inkomster, och att mer än 25 procent av alla bor i hyresrätt, säger Robert Boije.
- Dessa siffror speglar förvisso sannolikt bara den direkta effekten av en ränteuppgång och inte den indirekta effekt som kan uppstå om en ränteuppgång leder till fallande bostadspriser som minskar hushållens nettoförmögenhet. [Forskningen](#) visar samtidigt att konsumtionsnedgången i dessa fall kommer från bolån som tagits för "överkonsumtion" och inte för köp av boende och att det inte finns några starka tecken på en stor sådan överkonsumtion i Sverige, säger Robert Boije.
- Det är viktigt att lägga till att det finns högt skuldsatta, framförallt nya låntagare, som har betydligt mindre marginaler och som kan komma att dra ned sin konsumtion i betydligt större utsträckning än vad siffrorna i vår enkätundersökning visar. Dessa hushåll utgör dock knappast något problem ur ett makroekonomiskt stabilitetsperspektiv. För dessa hushåll finns det däremot konsumentskyddsaspekter att beakta för Finansinspektionen, säger Robert Boije.

Tabell 1. Bolånetagares respons på en höjning av ränteutgifterna

	Räntehöjning med:		
	1000 kr/mån	2000 kr/mån	3000 kr/mån
Jag skulle:			
Dra ned på mina amorteringar	6 (5)%	14 (13)%	22 (22)%
Dra ned på konsumtionen	21 (19)%	33 (34)%	45 (45)%
Flytta till ett billigare boende	1 (1)%	4 (4)%	11 (8)%
Inget. Jag har marginaler för en sådan höjning	71 (74)%	52 (53)%	30 (30)%
Vet ej	3 (3)%	5 (5)%	8 (8)%

Källa: SBAB

Anm. Flera svarsalternativ kunde fyllas i samtidigt. 2018 års siffror i parentes. Undersökningen gjordes innan sommaren.

För mer information, vänligen kontakta:

Robert Boije, chefsekonom, SBAB
Telefon: 0702 69 45 91
E-post: robert.boije@sbab.se

Erik Wennergren, presschef, SBAB
Telefon: 072 451 79 37
E-post: erik.wennergren@sbab.se